

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0300

Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti na období 2028-2034

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. září 2026 o návrhu nařízení Rady, kterým se zřizuje nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných zařízení z provozu na období 2028-2034 a kterým se zrušují nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 (COM(2025)0598 - C10-0262/2025 - 2025/0265(CNS))

(Zvláštní legislativní postup - konzultace)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Radě (COM(2025)0598),
 - s ohledem na článek 203 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C10-0262/2025),
 - s ohledem na rozpočtové posouzení poskytnuté Rozpočtovým výborem,
 - s ohledem na články 84 a 58 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A10-0196/2026),
1. schvaluje pozměněný návrh Komise;
 2. vyzývá Komisi, aby návrh v souladu s čl. 293 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie a čl. 106a Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii změnila odpovídajícím způsobem;
 3. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;
 4. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit návrh Komise;

5. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

Pozměňovací návrh 1

2025/0265 (CNS)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se zřizuje nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných zařízení z provozu na období 2028-2034 a kterým se zrušují nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 203 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu¹,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Účelem tohoto nařízení je stanovit pravidla a postupy pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných zařízení z provozu prováděné Evropským společenstvím pro atomovou energii (dále jen „Společenství“) v rámci nástroje pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných zařízení z provozu (dále jen „nástroj“).
- (2) Pro udržování a podporu nepřetržitého zdokonalování jaderné bezpečnosti a dozoru nad ní přijala Rada směrnici 2009/71/Euratom². Tato směrnice a přísné normy v oblasti jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a nakládání s radioaktivním

¹ Stanovisko ..., Úř. věst.

² Směrnice Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení (Úř. věst. L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

odpadem a vyhořelým palivem zavedené ve Společenství představují názorné příklady, které lze využít k motivování partnerských zemí k tomu, aby přijaly podobně přísné normy.

- (3) Společenství a jeho členské státy jsou smluvními stranami Úmluvy o jaderné bezpečnosti přijaté dne 17. června 1994³ a Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady přijaté dne 5. září 1997⁴.
- (4) Členské státy jsou smluvními stranami Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT)⁵, uzavřely dohodu o komplexních zárukách a podepsaly dodatkový protokol k této dohodě s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii⁶.
- (5) Vzhledem k tomu, že Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „Smlouva o Euratomu“) zahrnuje jak vnitřní, tak vnější politiky a zajišťuje jejich součinnost, má tento nástroj dvě složky, které se zabývají vnějšími a vnitřními činnostmi.
- (6) Vnější složka nástroje by měla podporovat činnosti v rámci **evropské a** mezinárodní spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti, a to na základě akcí, které byly dříve podporovány v rámci nařízení

³ Úř. věst. L 318, 11.12.1999, s. 21, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>.

⁴ Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE), Společná úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, přijatá 5. září 1997, vstoupila v platnost 18. června 2001. K dispozici na adrese:
<https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

⁵ Smlouva o nešíření jaderných zbraní (NPT), k dispozici k podpisu dne 1. července 1968, vstoupila v platnost dne 5. března 1970, 729 U.N.T.S. 161. K dispozici na adrese:
<https://www.un.org/disarmament/wmd/nuclear/npt/>.

⁶ Vzor dodatkového protokolu k dohodám mezi státy a Mezinárodní agenturou pro atomovou energii o používání záruk (INFCIRC/540), který schválila Rada guvernérů MAAE dne 15. května 1997. K dispozici online na adrese: [INFCIRC/540 – Vzor dodatkového protokolu k dohodám mezi státy a Mezinárodní agenturou pro atomovou energii o používání záruk](#)

Rady (Euratom) 2021/948⁷. Vnější složka je v souladu s vnější činností podporovanou podle nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] a doplňuje ji.⁸

- (6a) *Vnější složka nástroje by měla také podporovat mezinárodní spolupráci založenou na úmluvách o jaderné bezpečnosti a nakládání s radioaktivním odpadem, podněcovat partnerské země, aby se staly smluvními stranami těchto úmluv, a umožnit pravidelná vzájemná hodnocení jejich vnitrostátních systémů respektovanými mezinárodními agenturami pro jadernou energii v součinnosti s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE). Tato vzájemná hodnocení poskytují externí posouzení aktuálního stavu a výzev v oblasti jaderné bezpečnosti ve třetích zemích, čehož lze využít při plánování a stanovení priorit podpory ze strany Unie na vysoké úrovni.***
- (7) Vnitřní složka nástroje by měla podporovat činnosti v oblasti vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s radioaktivním odpadem (program JRC týkající se vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s odpady), které se týkají jaderných závazků Komise vyplývajících z jaderného výzkumu prováděného v minulosti v lokalitách Společného výzkumného střediska (JRC), konkrétně JRC-Geel v Belgii, JRC-Karlsruhe v Německu, JRC-Ispra v Itálii

⁷ Nařízení Rady (Euratom) 2021/948 ze dne 27. května 2021, kterým se zřizuje Evropský nástroj pro mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti, doplňující na základě Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, a zrušuje nařízení (Euratom) č. 237/2014 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... [Globální Evropa], kterým se zřizuje nástroj Globální Evropa (Úř. věst., ..., ... ELI: ...).

a JRC-Petten v Nizozemsku, a navazovat tak na opatření, která byla dříve podporována v rámci nařízení Rady (Euratom) 2021/100⁹.

- (8) Hodnocení programů ukázala, že složitá struktura financování ze strany Unie je faktorem, který brání dopadu rozpočtu Unie v důsledku administrativní zátěže, **kteřá by měla být pokud možno snížena**. Proto by činnosti prováděné v oblasti mezinárodní spolupráce v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných výzkumných zařízení JRC z provozu podle nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 měly být přeskupeny tak, aby se řídily jediným právním aktem.

(8a) Toto zjednodušení by mělo být doplněno zvýšenou transparentností, komplexním aktuálním strategickým plánováním a důkladnějším sledováním provádění nástroje a dohledem nad ním.

- (9) Obecným cílem nástroje je přispět v **zájmu Unie** k vysoké úrovni jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, vyřazování jaderných zařízení z provozu a uplatňování účinných a efektivních záruk pro jaderné materiály. **Nástroj by měl rovněž přispět ke zvýšení regulační kapacity, transparentnosti a odpovědnosti.**

- (10) Cílem tohoto nařízení je rovněž zajistit větší pružnost a **zjednodušení** v přístupu k programování, a to i mezi způsoby pomoci a způsobilými subjekty, aby bylo možné reagovat na nepředvídané potřeby zjištěné v rámci hodnocení a konzultací podle nařízení (Euratom) 2021/948.

⁹ Nařízení Rady (Euratom) 2021/100, ze dne 25. ledna 2021, kterým se zavádí specifický finanční program pro vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s radioaktivním odpadem a kterým se zrušuje nařízení (Euratom) č. 1368/2013 (Úř. věst. L 34, 1.2.2021, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

- (11) Spolupráce poskytovaná Společenstvím podle tohoto nařízení není zaměřena na podporu jaderné energie v partnerských zemích.¹⁰..
- (12) Toto nařízení stanoví orientační finanční krytí pro celý nástroj. Pro účely tohoto nařízení se běžné ceny počítají za použití pevně stanoveného deflátoru ve výši 2 %. ***Veškeré finanční prostředky podle tohoto nařízení by měly být přidělovány transparentním a odpovědným způsobem a měly by podléhat příslušnému dohledu výboru pro nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti (INSC).***
- (13) V rychle se měnícím hospodářském, sociálním a geopolitickém prostředí ukázaly nedávné zkušenosti potřebu pružnějšího víceletého finančního rámce a výdajových programů Unie. Za tímto účelem a v souladu s cíli tohoto nařízení by financování mělo řádně zohledňovat vyvíjející se politické potřeby a priority Unie, ***včetně konkurenceschopnosti, odolnosti a bezpečnosti Evropy***, jak jsou uvedeny v příslušných dokumentech zveřejněných Komisí, v závěrech Rady a usneseních Evropského parlamentu, a zároveň zajistit dostatečnou předvídatelnost plnění rozpočtu ***a transparentnost při rozdělování prostředků mezi vnější a vnitřní složku nástroje. S ohledem na měnící se situaci v oblasti jaderné bezpečnosti a v zájmu zajištění účinnosti a transparentnosti by Komise měla přijmout komplexní aktuální strategii, která bude vodítkem pro provádění jejích opatření, pokud jde o mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti. Tato strategie by měla určovat, ve kterých oblastech mají akce Unie největší přidanou hodnotu,***

¹⁰ Nařízení Rady (Euratom) 2021/948 ze dne 27. května 2021, kterým se zřizuje Evropský nástroj pro mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti, doplňující na základě Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, a zrušuje nařízení (Euratom) č. 237/2014 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

a zároveň zohledňovat iniciativy dalších příslušných zúčastněných stran, aby nedocházelo ke zdvojení činností.

- (13a) Financování podle tohoto nařízení musí být v souladu s geopolitickými a bezpečnostními zájmy Unie, včetně její technologické suverenity a strategické autonomie. Proto by měla být vyloučena podpora jakékoli akce nebo země, jejíž zapojení by posílilo schopnosti subjektů, které by mohly ohrožovat bezpečnost, ochranu nebo strategické zájmy Unie a jejích občanů.***
- (14) Na tento nástroj se použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509¹¹. To stanoví pravidla pro sestavování a plnění souhrnného rozpočtu Unie, včetně pravidel týkajících se grantů, cen, nefinančních darů, zadávání veřejných zakázek a nepřímého řízení v podobě finančních nástrojů a rozpočtových záruk.
- (15) Výše prostředků přidělených nástroji, jakož i programové období a rozdělení finančních prostředků mezi různé činnosti by měly být přezkoumány na základě výsledků hodnocení provedeného podle článku 10 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 202X/XXXX¹² [nařízení o výkonnosti].
- (16) V souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013¹³,

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹² Nařízení (EU) (EU, Euratom) .../... [nařízení o výkonu] (Úř. věst., ..., ... ELI: ...).

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95¹⁴, nařízením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96¹⁵ a nařízením Rady (EU) 2017/1939¹⁶ mají být finanční zájmy Unie chráněny prostřednictvím přiměřených opatření, včetně prevence, odhalování, nápravy a vyšetřování nesrovnalostí a podvodů, zpětného získávání ztracených, neoprávněně vyplacených či nesprávně použitých finančních prostředků a případného ukládání správních sankcí. Zejména může Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) provádět v souladu s nařízením (EU, Euratom) č. 883/2013 a (Euratom, ES) č. 2185/96 vyšetřování, včetně kontrol a inspekcí na místě, aby zjistil, zda nedošlo k podvodu, korupci nebo jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu finanční zájmy Unie. V souladu s nařízením (EU) 2017/1939 může Úřad evropského veřejného žalobce vyšetřovat a stíhat podvody a jiné protiprávní jednání poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie, jak je stanoveno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371¹⁷. V souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509 mají všechny osoby nebo subjekty, kterým jsou poskytovány finanční prostředky Unie, plně spolupracovat na ochraně finančních zájmů Unie, udělit Komisi, OLAFu, EPPO a Evropskému účetnímu dvoru nezbytná práva

¹⁴ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁵ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁶ Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

a potřebný přístup a zajistit, aby rovnocenná práva udělily i třetí strany podílející se na vynakládání finančních prostředků Unie.

- (17) Nástroj má být prováděn v souladu s nařízením (EU, Euratom) 202X/XXXX [nařízení o výkonnosti], které stanoví pravidla pro sledování výdajů a výkonnostní rámec pro rozpočet, včetně pravidel pro zajištění jednotného uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ a zásady rovnosti žen a mužů podle čl. 33 odst. 2 písm. d) a f) nařízení (EU, Euratom) 2024/2509, pravidel pro monitorování a vykazování výkonnosti programů a činností Unie, pravidel pro zřízení portálu pro financování z prostředků Unie a pravidel pro hodnocení programů, jakož i dalších horizontálních ustanovení použitelných na všechny programy Unie, jako jsou pravidla týkající se informací, komunikace a viditelnosti. **Evropský účetní dvůr ve své zvláštní zprávě 08/2026 o mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti poukázal na nedostatky v monitorování opatření financovaných EU v oblasti jaderné bezpečnosti. Evropský účetní dvůr proto doporučuje mimo jiné sbírat informace o skutečném využívání příslušných výstupů po skončení opatření, případně doplněné o inspekce na místě, a systémově zahrnout ukazatele výsledků, které jsou v souladu s cíli opatření a zachycují účinky opatření na jadernou bezpečnost.**
- (18) Formy financování z prostředků Unie a způsoby provádění stanovené v tomto nařízení by měly být voleny na základě toho, nakolik jsou schopny dosáhnout specifických cílů činností a přinést výsledky, přičemž se přihlíží zejména k nákladům na kontroly, administrativní zátěži a očekávanému riziku nesouladu. V této souvislosti by se mělo zvážit použití jednorázových částek, paušálních sazeb a jednotkových nákladů, jakož i financování, které není spojeno s náklady, jak je uvedeno v čl. 125 odst. 1 písm. a) nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. **Provádění by mělo probíhat způsobem, který chrání bezpečnostní zájmy, duševní vlastnictví, důvěrnost, vedoucí postavení v oblasti technologií**

a konkurenceschopnost Unie, se zvláštním zaměřením na evropské technologie nebo technologie, které jsou ve strategickém zájmu Unie.

- (19) Koordinace činností prováděných podle tohoto nařízení by mělo být dosaženo prostřednictvím průběžné práce a dialogu s členskými státy, partnerskými zeměmi a jejich příslušnými orgány, zejména s příslušnými dozornými orgány v oblasti jaderné bezpečnosti, jaderných záruk a vyřazování jaderných zařízení z provozu, aby se zabránilo zdvojení činností a ***podpořila se výměna osvědčených postupů a odborných znalostí v rámci Společenství.***

(19a) Komise by měla pravidelně informovat Evropský parlament o činnostech prováděných podle tohoto nařízení, mimo jiné prostřednictvím včasného podávání zpráv a strukturovaného dialogu.

- (20) V zájmu zajištění jednotného provádění vnější činnosti by se na provádění vnější složky nástroje měla v příslušných případech vztahovat pravidla a postupy stanovené v nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] a prováděcí ustanovení podle tohoto nařízení by měla odkazovat na ustanovení uvedená v tomto nařízení.
- (21) Pokud jde o vnější složku nástroje, roční nebo víceleté akční plány a opatření, jež jsou uvedeny v tomto nařízení, by měly představovat pracovní programy ve smyslu nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. Roční nebo víceleté akční plány by měly sestávat ze souboru opatření seskupených do jednoho dokumentu.
- (22) Komise by měla přijmout víceleté orientační programy, které jsou v souladu s víceletými orientačními programy uvedenými v kapitole 1 nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] a doplňují je, ***a měla by zajistit náležité zviditelnění jejich příspěvku ke specifickým cílům tohoto nástroje.***

- (23) Celkový politický rámec pro provádění vnější složky nástroje by měly tvořit politiky stanovené v dohodách o přidružení, dohodách o partnerství a spolupráci, vícestranných dohodách, dohodách o spolupráci v jaderné oblasti, memorandech o porozumění a dalších dohodách, které zakládají vztah mezi Společenstvím a partnerskými zeměmi, jakož i závěry Evropské rady, **usnesení Evropského parlamentu** a závěry Rady, prohlášení z vrcholných schůzek, závěry setkání na vysoké úrovni s partnerskými zeměmi, sdělení Komise nebo společná sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. **Výběr návrhů spolupráce by měl být založen na předem vymezených relevantních kritériích definovaných v komplexní strategii, kterou má Komise přijmout, jako je naléhavost a rozsah rizika v oblasti jaderné bezpečnosti, jež návrhy řeší, přidaná hodnota akce Unie, vyspělost navrhované akce, pravděpodobná udržitelnost očekávaných výsledků, nutnost poskytnout finanční podporu, a to i v případě jaderných zařízení vytvářejících příjmy, finanční kapacita příjemců a geopolitický kontext, v němž má být podpora poskytnuta. Tento proces by měl být náležitě zdokumentován.**
- (24) **S výhradou zohlednění strategické autonomie Unie a zastřešujícího cíle konkurenceschopnosti** může vnější složka nástroje financovat akce v jakékoli partnerské zemi v souladu s kritérii stanovenými v tomto nařízení. Prioritu by měly mít osoby a subjekty z přístupujících zemí, kandidátských zemí, **především z Ukrajiny**, potenciálních kandidátských zemí a zemí evropské politiky sousedství.
- (25) Mezinárodní spolupráce bude založena na základních bezpečnostních zásadách stanovených v bezpečnostních normách MAAE, **přičemž bude zohledněn význam nezávislého regulačního dohledu a transparentnosti.**

- (26) S ohledem na pokračující potřebu zvyšování bezpečnosti a **ochrany** při mírovém využívání jaderné energie v partnerských zemích by nástroj měl sledovat cíle podpory nejvyšší úrovně jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem a uplatňování účinných a efektivních jaderných záruk v partnerských zemích. To zahrnuje sanaci starých radiologicky kontaminovaných lokalit, **ochranu jaderné infrastruktury před vznikajícími kybernetickými a fyzickými hrozbami, včetně bezpilotních vzdušných systémů, posílení regulační kapacity a předcházení dlouhodobým škodám na životním prostředí a potenciálním nepříznivým účinkům na zdraví pracovníků a široké veřejnosti, a to v plném souladu s unijními a mezinárodními bezpečnostními normami.**
- (27) Vzhledem k tomu, že mírové využití jaderné energie se nadále rozvíjí, měl by být nástroj vhodný k provádění činností v nově vznikajících oblastech souvisejících s jadernou bezpečností a připraveností a reakcí na mimořádné události, například přispíváním k bezpečnosti malých a modulárních reaktorů a radiologické ochraně v nových radiologických lékařských aplikacích. **Při provádění těchto činností je třeba zohlednit zájem Unie a její konkurenceschopnost, aby nedocházelo k tomu, že finanční prostředky Unie budou podporovat udělování licencí na mimoevropské technologie. Tato podpora je omezena na bezpečnostní aspekty, včetně regulační kapacity, udělování licencí pro evropské technologie, připravenosti a reakce na mimořádné události a nakládání s odpady, a to v plném souladu s mezinárodními bezpečnostními normami, zejména normami MAAE.**
- (28) Útočná válka Ruska proti Ukrajině způsobuje škody na ukrajinské infrastruktuře, včetně jaderných energetických zařízení této země, jak ukázal útok dronů dne 14. února 2025 na nový černobylský bezpečný ochranný plášť. Pokud jde o unijní podporu potřeb

souvisejících s Ukrajinou v oblasti jaderné bezpečnosti, ***měla by být s ohledem na bezpečnostní rizika, která představuje poškození jaderné infrastruktury, prioritou. Tato prioritizace by měla být transparentní a neměla by narušovat kontinuitu spolupráce s ostatními partnerskými zeměmi, zejména v sousedství Unie.*** Prostředky uvolněné z rezervy pro Ukrajinu uvedené v článku 6 nařízení Rady (EU, Euratom) 202X/XXXX [nařízení o VFR] mohou být uvolněny na podporu poskytovanou v rámci vnější složky nástroje ve formě nevratné podpory, finančních nástrojů a tvorby rezerv na rozpočtovou záruku. Podpora poskytovaná Ukrajině v rámci vnější složky nástroje tohoto nařízení ve formě půjček podle rozhodnutí Rady 77/270/Euratom by měla být poskytována v rámci částky stanovené v rozhodnutí Rady 77/270/Euratom a stropu uvedeného v čl. 6 odst. 2 druhém pododstavci nařízení o nástroji Globální Evropa. Pokud mají být tyto půjčky poskytnuty Ukrajině jako svrchovanému státu, měly by být kryty zárukou poskytnutou v souladu s čl. 2 odst. 3 druhým pododstavcem nařízení Rady (EU, Euratom) 202X/XXXX [nařízení o VFR]. Je proto vhodné stanovit odchylku od čl. 214 odst. 1 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 a nestanovit pro tyto půjčky Ukrajině žádnou míru tvorby rezerv, jak stanoví čl. 24 odst. 3 poslední pododstavec nařízení o nástroji Globální Evropa.

- (29) S cílem zajistit soudržnost by se rozpočtová záruka a finanční nástroje, a to i v kombinaci s nevratnou podporou v rámci operací kombinování zdrojů, v rámci vnější složky nástroje měly provádět v souladu s platnými pravidly nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] prostřednictvím dohod uzavřených pro tento druh podpory v rámci prováděcích mechanismů nástroje Globální Evropa.
- (30) Pokud jde o vnější složku, má-li být podpora Unie v rámci nástroje poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, a to i v kombinaci s dalšími formami nevratné podpory v rámci operace kombinování zdrojů, je nezbytné, aby tato podpora byla poskytována výhradně prostřednictvím prováděcích mechanismů

nástroje Globální Evropa v souladu s použitelnými pravidly prováděcích mechanismů nástroje Globální Evropa.

- (31) Úzká spolupráce a **koordinace** s mezinárodními organizacemi, které sledují podobné cíle jako nástroj, jak je uvedeno v kapitole 10 hlavě II Smlouvy o Euratomu, zejména s ■ MAAE, se považuje za nezbytnou pro úspěšnou spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti.
- (32) Nejúčinnějšího využití dostupných zdrojů lze dosáhnout zajištěním soudržnosti a doplňkovosti mezi nástroji Unie pro financování vnější činnosti, jakož i vytvářením synergií s dalšími politikami a programy Unie, **například s programem Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu. V zájmu zajištění účinnosti a v zájmu udržení nákladů pod kontrolou by Komise měla vytvořit silný rámec pro monitorování a dohled, který zajistí, aby byly odhadovány náklady na projekty a aby smluvní ujednání s prováděcími partnery zahrnovala ukazatele výsledků. U jaderných zařízení vytvářejících příjmy by měly být ve vhodných případech upřednostněny vratné formy podpory.** Aby se maximalizoval účinek kombinovaných intervencí k dosažení společného cíle, mělo by být na základě tohoto nařízení možné kombinovat financování s jinými programy Společenství a Unie za podmínky, že tyto příspěvky nebudou pokrývat stejné náklady.
- (33) Předchozí finanční program podle nařízení (Euratom) 2021/100 prokázal dodatečnou přidanou hodnotu Společenství prostřednictvím shromažďování a šíření znalostí. Na základě článku 8 Smlouvy o Euratomu a podle článku 7 směrnice Rady 2011/70/Euratom¹⁸ odpovídá JRC za správu svých historických jaderných závazků a vyřazení svých jaderných zařízení, jež byla odstavena, z provozu v souladu s příslušnými vnitrostátními

¹⁸ Směrnice Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. července 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (Úř. věst. L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

právními předpisy. V souladu s tím byl v roce 1999 sdělením Evropskému parlamentu a Radě zahájen v JRC program týkající se vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s odpady¹⁹ a Komise od té doby pravidelně poskytuje aktualizované informace o pokroku tohoto programu²⁰. ***Tyto znalosti by měly být i nadále strukturovány a zpřístupňovány příslušným zúčastněným stranám v celém Společenství s cílem zajistit, aby tyto znalosti a know-how přispívaly ke konkurenceschopnosti průmyslové základny Unie a podporovaly rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních míst a technologických inovací v Unii.***

- (34) Komise dospěla k závěru, že nejlepší možností, jak splnit požadavky vyplývající z čl. 5 odst. 1 písm. f) a článku 7 směrnice Rady 2011/70/Euratom, je provádět strategii, která činnosti v oblasti vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s radioaktivním odpadem kombinuje se zahájením jednání mezi JRC a hostitelskými členskými státy o možném převedení závazků v oblasti vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem v případě vzájemných dohod mezi Komisí a hostitelskými členskými státy. JRC by pro splnění svých povinností souvisejících s vyřazováním jaderných zařízení z provozu a bezpečností při nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem mělo zajistit a udržovat odpovídající zdroje, ***neboť veškeré náklady na vyřazení jaderných zařízení Komise z provozu v areálech JRC a prozatímní uložení a konečné uložení radioaktivního odpadu má Společenství hradit až do dokončení procesu vyřazování z provozu. Zároveň by Komise a JRC měly aktivně vytvářet a hostitelským členským státům***

¹⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 17. března 1999 o vyřazování zastaralých jaderných zařízení z provozu a nakládání s jaderným odpadem: historické závazky vyplývající z jaderných činností prováděných v JRC podle Smlouvy o Euratomu (COM(1999) 114 final).

²⁰ SEC(2004) 624, COM(2008) 903 a COM(2013) 734.

navrhovat inovativní právní a finanční nástroje, které by byly schopny řešit dlouhodobé nejistoty spojené s přesunutím nakládání s odpady v horizontu několika desetiletí.

- (35) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011²¹.
- (36) Komise by měla neprodleně přijmout příslušné prováděcí akty za účelem přijetí nebo změny ročních nebo víceletých akčních plánů a opatření v rámci vnější složky nástroje, pokud to v řádně odůvodněných případech týkajících se potřeby rychlé reakce Společenství vyžadují závažné naléhavé důvody. **Při provádění vnější složky nástroje je Komisi nápomocen výbor pro nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti.**
- (37) V souladu s článkem 9 rozhodnutí Rady 2010/427/EU zajišťuje vysoký představitel jakožto místopředseda Komise celkovou politickou koordinaci vnější činnosti Unie a zajišťuje její jednotu, soudržnost a účinnost, zejména prostřednictvím provádění tohoto nástroje.
- (38) Odkazy na nástroje pro vnější pomoc v rozhodnutí Rady 2010/427/EU²² by se měly považovat za odkazy na toto nařízení a na nařízení v něm uvedená. Komise by měla zajistit, aby bylo toto nařízení prováděno v souladu s úlohou Evropské služby pro vnější činnost, jak je stanovena v uvedeném rozhodnutí.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² Rozhodnutí Rady 2010/427/EU ze dne 26. července 2010 o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (Úř. věst. L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (39) Aby byla zajištěna kontinuita při poskytování podpory příslušným oblastem politiky a aby bylo možné zahájit provádění od začátku víceletého finančního rámce na období 2028–2034, mělo by se toto nařízení použít ode dne 1. ledna 2028.
- (40) V rámci omezujících opatření Unie přijatých na základě článku 29 Smlouvy o EU a čl. 215 odst. 2 Smlouvy o fungování EU nesmějí být přímo ani nepřímo zpřístupněny žádné finanční prostředky ani hospodářské zdroje určeným fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům ani v jejich prospěch. Proto by tyto fyzické nebo právnické osoby, subjekty nebo orgány, jakož i právnické osoby, subjekty nebo orgány jimi vlastněné nebo ovládané, neměly být podporovány.
- (41) Nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 by proto měla být zrušena,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Tímto nařízením se zřizuje nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a vyřazování jaderných zařízení z provozu (dále jen „nástroj“) a stanoví se cíle nástroje, jeho orientační rozpočet na období od 1. ledna 2028 do 31. prosince 2034, formy financování Unií a pravidla pro poskytování tohoto financování v rámci nástroje. Zabývá se také specifiky každé ze dvou složek nástroje: vnější složky a vnitřní složky.

Článek 2

Cíle nástroje

1. Obecným cílem vnější složky nástroje je přispět k vysoké úrovni jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, bezpečného nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, vyřazování jaderných zařízení z provozu a uplatňování účinných a efektivních záruk na jaderné materiály v partnerských zemích, a to doplňkově k nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] a na základě činností v rámci Společenství, včetně příslušného regulačního rámce Euratomu.
2. Obecným cílem vnitřní složky nástroje je podporovat vyřazování jaderných zařízení Komise z provozu v lokalitách Společného výzkumného střediska (JRC) v souladu s potřebami stanovenými v příslušných plánech vyřazování jaderných zařízení z provozu a bezpečně nakládat se souvisejícím vyhořelým palivem, jaderným materiálem a radioaktivním odpadem. Kromě toho nástroj podporuje ***sdílení zkušeností, know-how, osvědčených postupů a znalostí získaných v procesu demontáže a*** vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s výsledným radioaktivním odpadem, které budou ***strukturovaným způsobem*** sdíleny se zúčastněnými stranami Společenství.
3. Vnější složka nástroje má tyto specifické cíle:
 - a) podporovat účinnou kulturu jaderné bezpečnosti a radiační ochrany a provádění nejprísnějších norem jaderné bezpečnosti a radiační ochrany, včetně zabezpečení dodávek, připravenosti a reakce na mimořádné události, rozvoje kapacit, ***nezávislosti*** a transparentnosti rozhodovacích procesů orgánů v partnerských zemích;
 - b) podporovat odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem, vyřazování bývalých jaderných areálů a jaderných zařízení z provozu a jejich sanace v partnerských zemích;

- c) posílit účinné a efektivní záruky na jaderné materiály v partnerských zemích.

ca) posílit ochranu a odolnost kritické energetické infrastruktury, včetně jaderných areálů, vůči nově vznikajícím hrozbám v oblasti kybernetické bezpečnosti a dalším hybridním hrozbám, jako jsou útoky bezpilotních vzdušných systémů.

4. Vnitřní složka nástroje má tyto specifické cíle:

- a) podporovat plán vyřazování z provozu a provádět činnosti v souladu s vnitrostátními právními předpisy hostitelského členského státu spočívající v demontáži a dekontaminaci jaderných zařízení Komise v areálech JRC a bezpečném nakládání se souvisejícím radioaktivním odpadem a **zajistit a udržovat odpovídající zdroje pro plnění svých povinností, pokud jde o vyřazování z provozu a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem**, a v příslušných případech připravit dobrovolný převod jaderných závazků z JRC na hostitelské členské státy, **mimo jiné vypracováním a navržením inovativních právních a finančních nástrojů schopných řešit dlouhodobé nejistoty spojené s přesunem nakládání s odpady do hostitelských členských států v časovém horizontu několika desetiletí;**
- b) aby JRC pokračovalo v souvislosti s vyřazováním jaderných zařízení z provozu v rozvíjení vazeb a výměn mezi zúčastněnými stranami v Unii, **včetně regulačních orgánů, průmyslu a vzdělávacích institucí**, s cílem zajistit **systematické šíření znalostí, osvědčených postupů a získaných poznatků** a sdílení zkušeností ve všech relevantních oblastech, jako je regulace či odborná příprava, a rozvíjet potenciální synergie v rámci Unie.

Převod uvedený v prvním pododstavci písm. a) je pro každý

hostitelský členský stát dobrovolný a je podmíněn uzavřením dvoustranné dohody mezi Komisí a hostitelským členským státem. V takové dvoustranné dohodě se uvede, že veškeré náklady spojené s vyřazením jaderných zařízení Komise z provozu v areálech JRC a s uložením souvisejícího radioaktivního odpadu **až do úplného dokončení vyřazení z provozu** hradí Společenství a jsou plně v souladu se směrnicí Rady 2011/70/Euratom. Jednání mezi Komisí a hostitelským členským státem **jsou zahájena** do dvou let ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost.

Článek 3

Rozpočet

1. Finanční krytí **programu** pro provádění tohoto nástroje na období ode dne 1. ledna 2028 do dne 31. prosince 2034 **je stanoveno na 966 000 000 EUR v běžných cenách (853 942 000 EUR v cenách roku 2025).**
2. Kromě toho mohou být finanční zdroje pro Ukrajinu mobilizované prostřednictvím čl. 6 odst. 2 nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] z rezervy pro Ukrajinu v souladu s článkem 6 nařízení (EU, Euratom) 202X/XXXX [nařízení o VFR] v příslušných případech použity na poskytnutí podpory Unie Ukrajině podle tohoto nařízení.
3. Ke krytí nezbytných výdajů a řízení akcí nezavršených do skončení nástroje lze prostředky zapsat i do rozpočtu Unie na období po roce 2034.
4. Finanční krytí uvedené v odstavci 1 tohoto článku, finanční zdroje uvedené v odstavci 2 tohoto článku a částky dodatečných zdrojů podle článku 3 lze rovněž použít na technickou a správní pomoc sloužící k provádění nástroje, jako jsou přípravné, monitorovací, kontrolní, auditní a hodnotící činnosti, systémy a platformy informačních technologií na úrovni organizace, informační,

zviditelňující a komunikační činnosti, včetně institucionální komunikace o politických prioritách Unie a na veškerou další technickou a správní pomoc nebo výdaje související se zaměstnanci, které Komisi vzniknou v souvislosti s řízením nástroje.

5. Pokud jde o vnější složku nástroje, použijí se na provádění tohoto nařízení pravidla a postupy týkající se přenosů, ročních splátek, splátek, příjmů a zpětně získaných prostředků z finančních nástrojů financovaných v rámci tohoto nástroje nebo jeho předchůdců a přebytků z rozpočtových záruk a půjček poskytnutých v rámci tohoto nástroje nebo jeho předchůdců, stanovené v článku 22 nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa].

Článek 3a **Soudržnost, synergie a doplňkovost**

Při provádění tohoto nařízení se zajistí soulad, synergie a doplňkovost s ostatními programy vnější činnosti Unie, dalšími příslušnými politikami a právními akty Unie, jako jsou směrnice 2009/71/Euratom, 2011/70/Euratom a 2013/59/Euratom, s cíli a hodnotami Unie a programy, jako je program Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu, jakož i soudržnosti politik ve prospěch rozvoje.

Článek 4

Dodatečné zdroje

Členské státy, orgány, instituce a jiné subjekty Unie, partnerské země, mezinárodní organizace, mezinárodní finanční instituce nebo jiné **veřejné nebo soukromé** třetí strany mohou na nástroj poskytnout dodatečné finanční nebo nefinanční příspěvky. **Původ, účel a podmínky těchto příspěvků musí být transparentní.** Dodatečné finanční příspěvky představují vnější účelově vázané příjmy ve smyslu čl. 21 odst. 2 písm. a), d) nebo e) nebo čl. 21 odst. 5 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Článek 5

Alternativní, kombinované a kumulativní financování

1. Nástroj se provádí v součinnosti s jinými programy Společenství a Unie. Na akci, na niž byl obdržen příspěvek Společenství a Unie z jiného programu, lze rovněž obdržet příspěvek. Na odpovídající příspěvek se vztahují pravidla příslušného programu Unie anebo lze ve vztahu ke všem příspěvkům použít jediný soubor pravidel a přijmout jediný právní závazek. Je-li příspěvek Unie založen na způsobilých nákladech, nepřekročí kumulativní podpora z rozpočtu Unie celkové způsobilé náklady akce a lze ji vypočítat na poměrném základě v souladu s podmínkami podpory.
2. Udělovací řízení v rámci nástroje mohou být vedena v rámci přímého nebo nepřímého řízení společně s členskými státy, orgány, institucemi a jinými subjekty Unie, partnerskými zeměmi, mezinárodními organizacemi, mezinárodními finančními institucemi nebo jinými ***veřejnými nebo soukromými*** třetími stranami (dále jen „partneři společného udělovacího řízení“) pod podmínkou, že je zajištěna ochrana finančních zájmů Unie. Na tato řízení se vztahuje jediný soubor pravidel a vedou k přijetí jediného právního závazku. Za tímto účelem mohou partneři v rámci společného udělovacího řízení poskytnout nástroji zdroje v souladu s článkem [4] tohoto nařízení anebo mohou být partneři v příslušných případech pověřeni prováděním udělovacího řízení v souladu s čl. 62 odst. 1 písm. c) nařízení (EU, Euratom) 2024/2509. V případě společných udělovacích řízení mohou být zástupci partnerů ve společném udělovacím řízení rovněž členy hodnotícího výboru uvedeného v čl. 153 odst. 3 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Článek 6

Provádění a formy financování z prostředků Unie

1. Nástroj se provádí v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, a to v rámci přímého řízení nebo v nepřímém řízení se subjekty uvedenými v čl. 62 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení.
2. Finanční prostředky Unie mohou být poskytnuty v jakékoli formě v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2024/2509, zejména ve formě grantů, cen, zadání veřejné zakázky, nefinančních darů, rozpočtových záruk, finančních nástrojů a operací kombinování zdrojů.

Článek 6a

Transparentnost a šíření informací

Komise zajistí plnou transparentnost provádění nástroje, přidělování finančních prostředků v rámci nástroje a opatření v oblasti jaderné bezpečnosti podporovaných nástrojem. Komise zajistí, aby byly Evropskému parlamentu pravidelně poskytovány příslušné informace.

Třetí země spolupracující v rámci tohoto nástroje zajistí, aby byly veřejnosti zpřístupněny příslušné informace o opatřeních v oblasti jaderné bezpečnosti podporovaných tímto nástrojem, jakož i obecněji o normách jaderné bezpečnosti, se zvláštním důrazem na místní orgány, obyvatelstvo, pracovníky a zainteresované strany v blízkosti jaderných zařízení. Jedná se mimo jiné o zajištění toho, aby příslušné regulační orgány a držitelé licencí poskytovali informace v rámci svých příslušných povinností v souladu s platnými právními předpisy a mezinárodními nástroji, aniž by byly dotčeny převažující zájmy, jako je bezpečnost.

KAPITOLA II

PROVÁDĚNÍ JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK NÁSTROJE

ODDÍL 1: ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO PROVÁDĚNÍ VNĚJŠÍ SLOŽKY NÁSTROJE

Článek 7

Rámec politiky

Celkový rámec politiky pro provádění nástroje tvoří politiky stanovené v dohodách o přidružení, dohodách o partnerství a spolupráci, včetně dohod o spolupráci v oblasti jaderné energie, vícestranných dohodách, právně nezávazných nástrojích, jako jsou memoranda o porozumění, prohlášení a jiné dohody, které zakládají vztah mezi Unií a/nebo Společenstvím a jeho partnerskými zeměmi, jakož i závěry Evropské rady, ***usnesení Evropského parlamentu*** a závěry Rady, prohlášení z vrcholných schůzek, závěry setkání na vysoké úrovni s partnerskými zeměmi, strategie a sdělení Komise nebo společná sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Článek 8

Provádění a způsobilost v souladu s nástrojem Globální Evropa

1. Není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, provádí se financování vnější složky nástroje Unií v souladu s tímto nařízením, nařízením (EU, Euratom) 2024/2509 a v příslušných případech kapitolou II a kapitolou III hlavy II nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] s výjimkou článku 19, čl. 20 odst. 2 a 3 a článku 26 uvedeného nařízení. Pravidla způsobilosti stanovená v čl. 20 odst. 1 a 4 až 12 nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] se použijí na všechny akce financované v rámci vnější složky.
2. Pokud je podpora Unie poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, a to i v kombinaci s nevratnou podporou

v rámci operace kombinování zdrojů, poskytuje se výhradně prostřednictvím prováděcího mechanismu nástroje Globální Evropa a provádí se v souladu s použitelnými pravidly prováděcího mechanismu nástroje Globální Evropa prostřednictvím dohod uzavřených pro daný druh podpory v rámci prováděcích mechanismů nástroje Globální Evropa.

3. Podpora Unie ve formě rozpočtové záruky se poskytuje do výše maximální částky rozpočtové záruky stanovené nařízením o nástroji Globální Evropa.
4. Využívá-li nástroj prováděcí mechanismus nástroje Globální Evropa, zajistí tvorbu rezerv na rozpočtovou záruku a financování finančních nástrojů, a to i v případě kombinace s nevratnou podporou v podobě operace kombinování zdrojů.

Článek 9

Půjčky Euratomu

1. Podpora Unie Ukrajině ve formě půjček podle rozhodnutí Rady 77/270/Euratom se poskytuje v maximální výši uvedené v čl. 6 odst. 2 druhém pododstavci nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa]. Ustanovení čl. 24 odst. 3 posledního pododstavce nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa] se použijí na půjčky Ukrajině podle rozhodnutí Rady 77/270/Euratom.
2. Míra tvorby rezerv pro podporu Unie ve formě půjček Arménii podle rozhodnutí Rady 77/270/Euratom je míra tvorby rezerv stanovená v článku 24 nařízení (EU) 202X/XXXX [Globální Evropa].

Článek 9a

Strategický rámec pro mezinárodní spolupráci v oblasti bezpečnosti

1. ***Komise posílí strategický rámec pro mezinárodní spolupráci***

v oblasti jaderné bezpečnosti tím, že vypracuje a bude průběžně aktualizovat komplexní strategii; tato strategie by měla být přijata nejpozději do konce roku 2027, aby mohla sloužit jako vodítko pro opatření v oblasti spolupráce v rámci nástroje.

Strategie určí, v kterých oblastech mají akce Unie největší přidanou hodnotu, a zohlední iniciativy dalších příslušných zúčastněných stran. Stanoví rovněž cíle, jichž má být dosaženo, včetně případných vyčíslitelných cílů, nástroje, které mají být použity, a zúčastněné strany, jakož i způsoby jejich koordinace.

2. Komise zejména

- a) posílí výběr akcí v rámci spolupráce na základě předem stanovených relevantních kritérií, včetně naléhavosti a rozsahu rizika pro jadernou bezpečnost, přidané hodnoty akce Unie, připravenosti navrhované akce, očekávané udržitelnosti výsledků a geopolitického kontextu, v němž má být podpora poskytnuta; proces výběru je řádně zdokumentován;***
- b) v případě, že se akce týkají jaderných zařízení generujících příjmy, včetně jaderných elektráren, posoudí schopnost příjemce financovat své vlastní bezpečnostní programy a případně zváží, zda by nebylo vhodnější financování prostřednictvím půjček nebo jiných vratných forem podpory;***
- c) pokud se akce týkají provozu a bezpečnosti jaderných elektráren, je při výběru prováděcích subjektů věnována náležitá pozornost organizacím Unie s prokázanými výsledky v oblasti bezpečného a udržitelného dlouhodobého provozu v jaderné oblasti v souladu s nejpřísnějšími mezinárodními bezpečnostními normami.***

Článek 10

Víceleté orientační programy

1. Vnější složka nástroje se provádí prostřednictvím víceletých orientačních programů přijatých prostřednictvím prováděcích aktů v souladu s přezkumným postupem podle čl. 17 odst. 3. Tyto víceleté orientační programy:
 - a) mají za cíl poskytnout soudržný rámec pro spolupráci mezi Společenstvím a dotčenými partnerskými zeměmi či regiony způsobem, který je v souladu s celkovým účelem a oblastí působnosti, cíli, zásadami a politikou Společenství a na základě politického rámce uvedeného v článku 7 tohoto nařízení;
 - b) tvoří obecný základ pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti v rámci nástroje a vymezují cíle Společenství s ohledem na potřeby dotčených zemí, priority Společenství, mezinárodní situaci a činnosti dotčených partnerských zemí;
 - c) uvádí přidanou hodnotu spolupráce podle písmene b) a způsob, jak zabránit překrývání jiných programů a iniciativ, zejména programů a iniciativ mezinárodních organizací, které sledují podobné cíle, a programů a iniciativ jiných významných dárců;
 - d) stanoví zeměpisné a politické priority vybrané pro financování Unii, specifické cíle, ***očekávané výstupy*** a v příslušných případech orientační finanční přiděly a metody provádění;
 - e) vychází z dialogu s partnerskými zeměmi nebo regiony, do něhož jsou zapojeny příslušné zúčastněné strany, zejména vládní a dozorné orgány a jimi určené organizace, a v příslušných případech také z konzultací se Skupinou evropských dozorných orgánů pro jadernou bezpečnost

(„ENSREG“) zřízenou rozhodnutím Komise 2007/530/Euratom²³.

- ea) od počátku stanoví vhodná opatření ke zmírnění rizika s cílem minimalizovat zpoždění a překročení nákladů během provádění programu a jeho akcí; tato opatření zahrnují předběžné odhady nákladů, výkonnostní pobídky ve smluvních ujednáních a dostatečné přísliby od jiných dárců, pokud se jedná o mechanismy financování s více dárci;**
 - eb) zajistí robustní mechanismus monitorování akcí v oblasti jaderné bezpečnosti financovaných Unií, mimo jiné prostřednictvím sběru informací o skutečném využití výstupů po dokončení akcí, dodržování povinností řádného finančního řízení příjemcem, systematického začleňování ukazatelů výsledků, které jsou v souladu s cíli akcí a jsou schopny zachytit jejich účinky na jadernou bezpečnost, a v případě potřeby návštěv na místě.**
2. Víceleté orientační programy mohou být přezkoumány ad hoc, je-li to nezbytné pro jejich účinné provádění, zejména pokud dojde k podstatným změnám v politickém rámci uvedeném v článku 6 nebo v důsledku krizové situace nebo situace po krizi. Přezkumný postup uvedený v čl. 17 odst. 3 se použije rovněž na přezkumy, jejichž důsledkem je významná změna obsahu víceletého orientačního programu.

Článek 10a

²³ Rozhodnutí Komise 2007/530/Euratom ze dne 17. července 2007 o zřízení Evropské skupiny na vysoké úrovni pro jadernou bezpečnost a nakládání s odpadem (Úř. věst. L 195, 27.7.2007, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

Koordinace se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi

Komise koordinuje spolupráci se třetími zeměmi a s mezinárodními organizacemi, které plní obdobné cíle, zejména s MAAE a OECD, prostřednictvím Agentury pro jadernou energii. Tato koordinace zamezí tomu, aby se činnosti a financování Společenství a dotčených organizací ve vztahu k třetím zemím jakkoli zdvojovaly. Komise do plnění svého úkolu zapojí rovněž příslušné orgány členských států a hospodářské subjekty Unie.

Článek 11

Přijímání akčních plánů a opatření

1. Roční nebo víceleté akční plány a opatření v rámci vnější složky nástroje představují pracovní programy ve smyslu nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Komise přijme prostřednictvím prováděcích aktů akční plány a opatření uvedené v odstavci 1. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 17 odst. 3.
3. Přezkumný postup uvedený v odstavci 2 se nevyžaduje u:
 - a) zvláštních opatření a podpůrných opatření, u nichž financování z prostředků Unie nepřekračuje 10 milionů EUR;
 - b) technických změn, nemají-li podstatný vliv na cíle dotčeného akčního plánu nebo opatření, jako je:
 - i) změna způsobu provádění;
 - ii) přerozdělení prostředků mezi různé akce obsažené v akčním plánu;
 - iii) navýšení rozpočtu akčních plánů a opatření nejvýše o 20 % tohoto rozpočtu.

Zvláštní a podpůrná opatření, jakož i jejich technické změny, pokud jsou přijaté podle tohoto odstavce, se sdělují členským státům prostřednictvím výboru uvedeného v čl. 17 odst. 1, a to do jednoho měsíce od jejich přijetí. Sdělují se rovněž Evropskému parlamentu.

4. V řádně odůvodněných závažných a naléhavých případech týkajících se potřeby rychlé reakce Společenství, Komise přijme nebo změní akční plány nebo opatření uvedené v odstavci 1 tohoto článku prostřednictvím okamžitě použitelných prováděcích aktů postupem podle čl. 17 odst. 4.

Článek 12

Kritéria mezinárodní spolupráce

1. Vnější složka nástroje může financovat akce v partnerských zemích v souladu s kritérii stanovenými v tomto článku.
2. Základem spolupráce je obecná shoda nebo dohoda na základě vzájemnosti mezi partnerskou zemí a Společenstvím.
3. Partnerské země, které chtějí spolupracovat se Společenstvím v oblasti jaderných záruk, jsou smluvními stranami Smlouvy o nešíření jaderných zbraní a mají uzavřenou dohodu o komplexních zárukách s MAAE nebo mají platný dodatkový protokol s MAAE.
4. Partnerské země, které chtějí spolupracovat se Společenstvím v oblasti jaderné bezpečnosti, jsou aktivními stranami Úmluvy o jaderné bezpečnosti a Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivním odpadem nebo jiných příslušných úmluv, nebo učinily kroky prokazující pevné odhodlání k těmto úmluvám přistoupit. V ***případě aktivní spolupráce se tento závazek každoročně vyhodnocuje s přihlédnutím ke zprávám jednotlivých států a dalším dokumentům o provádění příslušných úmluv. Na základě tohoto hodnocení je***

rozhodnuto o pokračování spolupráce. V naléhavých případech a pouze výjimečně lze tyto zásady uplatňovat flexibilně.

5. Partnerské země, které chtějí spolupracovat se Společenstvím v oblasti připravenosti na mimořádné události a reakce na ně, radiační ochrany nebo nakládání s radioaktivním odpadem a které nesplňují kritéria 3) nebo 4), by neměly mít na svém území žádná jaderná zařízení.
 6. Spolupráce s partnerskými zeměmi, které nesplňují kritéria uvedená v čl. 12 odst. 3 až 5, je výjimečná, probíhá na přímou žádost dotčených partnerských zemí a omezuje se na podporu, kterou tyto země požadují v případě jaderné nehody nebo mimořádné radiační situace, jak je uvedeno v Úmluvě o včasném oznamování jaderné nehody a Úmluvě o pomoci v případě jaderné nebo radiační nehody.
 7. Výjimkou je spolupráce s kandidáty nebo potenciálními kandidáty, kteří vzhledem k postavení své země nemohou splnit kritéria uvedená v čl. 12 odst. 3 až 6. **Tato spolupráce musí být v souladu se strategickým rámcem a musí být předem konzultována s výborem pro nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti.**
 8. Dotčená partnerská země musí souhlasit s vyhodnocováním provedených činností, aby byl zajištěn a sledován soulad s cíli týkajícími se spolupráce v rámci tohoto nástroje, **a zajistit nezbytnou transparentnost v tomto směru.** Toto vyhodnocování umožňuje sledování a ověřování souladu s cíli a je podmínkou pro pokračující platby příspěvku Společenství. **Komise o hlavních závěrech těchto vyhodnocení informuje Evropský parlament a Radu.**
- (8a) Akce financované v rámci vnější složky nesmí být v rozporu se zájmy Unie, včetně jejích geostrategických a bezpečnostních zájmů a její konkurenceschopnosti.**

Článek 13

EVROPSKÁ SLUŽBA PRO VNĚJŠÍ ČINNOST (ESVČ)

Vnější složka nástroje se provádí s ohledem na úlohu ESVČ stanovenou v rozhodnutí Rady 2010/427/EU, zejména v jeho člancích 3 a 9.

ODDÍL 2: ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO PROVÁDĚNÍ VNITŘNÍ SLOŽKY NÁSTROJE

Článek 14

Pracovní programy

1. Provádění vnitřní složky nástroje se realizuje prostřednictvím pracovních programů uvedených v článku 110 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509.

Pracovní program pro vnitřní složku nástroje:

- a) má za cíl poskytnout přehled činností plánovaných na období, na které se vztahuje víceletý pracovní program;
- b) tvoří obecný základ pro provádění činností, na něž se vztahuje toto nařízení, a vychází z nejprísnějších norem jaderné bezpečnosti a osvědčených postupů při řešení jaderných závazků Společenství.

Článek 15

Provádění a formy financování Unií a kritéria způsobilosti pro provádění vnitřní složky nástroje

Není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, provádí se financování vnitřní složky nástroje Unií v souladu s tímto nařízením, nařízením (EU, Euratom) 2024/2509.

Pro financování z prostředků Unie v rámci vnitřní složky nástroje jsou způsobilé pouze tyto činnosti:

- a) bezpečné zachování a provoz odstavených jaderných zařízení;

- b) demontáž zastaralých nebo nepoužívaných jaderných zařízení nebo obojího;
- c) bezpečné nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým palivem, včetně sběru, charakterizace, zpracování, přepravy a skladování;
- d) snížení zásob jaderného materiálu v lokalitách JRC;
- e) vývoj a výstavba zařízení pro nakládání s radioaktivním odpadem;
- f) tvorba a aktualizace plánů vyřazování jaderných zařízení z provozu, technických studií, licenčních dokumentů a **odhadů nákladů, včetně odhadů nákladů životního cyklu;**
- g) externí podpora při navrhování, hodnocení a řízení projektů;
- h) provozní podpora, včetně radiační ochrany, údržby vybavení a zařízení;
- i) jednání s hostitelskými členskými státy s ohledem na převod jaderných závazků Komise;
- ia) vytvoření inovativních právních a finančních nástrojů, které by byly schopny řešit dlouhodobé nejistoty spojené s přesunutím nakládání s odpady v horizontu několika desetiletí;**
- ib) povinnosti JRC v oblasti vyřazování jaderných zařízení z provozu a bezpečnosti nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivním odpadem po převodu jaderných závazků na hostitelské členské státy;**
- j) komunikace a spolupráce s externími zúčastněnými stranami;
- k) shromažďování, vytváření, posuzování a šíření znalostí o vyřazování jaderných zařízení z provozu, včetně odborné přípravy;

- l) jakákoli jiná činnost podporující cíl vyřazování jaderných zařízení Komise z provozu v lokalitách JRC a znalosti o vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s jaderným odpadem podle článku 2.

Článek 16

Sdílení znalostí

1. Znalosti získané při provádění programu JRC pro vyřazování jaderných zařízení z provozu a nakládání s odpady jsou **systematicky** šířeny na úrovni Společenství, **aby tyto znalosti a know-how přispívaly ke konkurenceschopnosti průmyslové základny Unie a podporovaly rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních míst a technologických inovací.**
2. Opatření k realizaci činnosti uvedené v odstavci 1 jsou financována v rámci nástroje. Společné výzkumné středisko koordinuje strukturování a šíření znalostí mezi členskými státy a **případně i mezi regulačními orgány, provozovateli, organizacemi pro nakládání s odpady a výzkumnými subjekty.**
3. Proces šíření znalostí je zahrnut a vymezen v pracovních programech podle článku 16.

KAPITOLA III

PROVÁDĚCÍ PRAVOMOCI, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 17

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor pro vnější složku nástroje (**výbor pro nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti - INSC**). Uvedený výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Výbor se schází v různých složeních v závislosti na tématu nebo předmětu jednání.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.
4. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 8 nařízení (EU) č. 182/2011 ve spojení s článkem 5 uvedeného nařízení.
5. Má-li být o stanovisku výboru rozhodnuto písemným postupem, ukončuje se tento postup bez výsledku, pokud o tom ve lhůtě pro vydání stanoviska rozhodne předseda výboru nebo pokud o to požádá prostá většina členů výboru.
6. V souladu s mezinárodními dohodami uzavřenými Unií mohou k účasti na zasedáních výboru být za podmínek stanovených jeho jednacím řádem přizváni jako pozorovatelé zástupci partnerských zemí nebo mezinárodních organizací, přičemž se vezmou v potaz bezpečnost a veřejný pořádek Unie nebo jejích členských států. Zástupci partnerských zemí nebo mezinárodních organizací se neúčastní jednání o otázkách týkajících se kritérií způsobilosti podle **článků 8 a 12** tohoto nařízení.

(6a) Komise zajistí, aby bylo s výborem řádně konzultováno v souladu s nařízením (EU) č. 182/2011, zejména při přípravě a výběru programů v rámci vnější složky nástroje. Oblast působnosti výboru zahrnuje hodnocení strategie vypracované Komisí podle článku 9a, posouzení souladu s obecnými cíli nástroje stanovenými v čl. 2 odst. 1 a 2 a přezkum jakéhokoli uplatnění rozpočtové flexibility, zejména s ohledem na převody finančních prostředků mezi vnější a vnitřní složkou nástroje. Výbor musí zohledňovat geostrategické priority a zájmy Unie s odkazem na článek 7 a čl. 12 odst. 8a. Výbor se schází nejméně jednou ročně, aby přezkoumal provádění ročních nebo víceletých pracovních programů a zajistil řádné monitorování a koordinaci činností prováděných v rámci nástroje.

Článek 18

Zrušení

Nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948 se zrušují s účinkem ode dne 1. ledna 2028.

Článek 19

Přechodná ustanovení

1. Tímto nařízením není dotčeno pokračování ani změna příslušných akcí až do jejich ukončení podle nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948, která se na tyto akce použijí až do jejich ukončení.
2. Finanční krytí tohoto nástroje může rovněž zahrnovat výdaje na technickou a administrativní pomoc nezbytné pro zajištění přechodu mezi nástrojem a opatřeními přijatými podle nařízení (Euratom) 2021/100 a (Euratom) 2021/948.

Článek 20

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Použije se ode dne 1. ledna 2028.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně